Evropski parlament
2019-2024

Odbor za ribištvo

2022/2188(INI)

29.6.2023

MNENJE

Odbora za ribištvo

za Odbor za zunanje zadeve in Odbor za mednarodno trgovino

o izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom
(2022/2188(INI))

Pripravljavec mnenja (*): João Albuquerque

(*) Postopek s pridruženim odborom – člen 57 Poslovnika

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za ribištvo poziva Odbor za zunanje zadeve in Odbor za mednarodno trgovino kot pristojna odbora, naj v svoj predlog resolucije vključita naslednje pobude:

A. ker mora EU v skladu s skupno ribiško politiko[1] spodbujati in zagotavljati cilje in načela politike pri vseh ribolovnih dejavnostih ne glede na geografsko območje, da bi deležnikom iz EU in tretjih držav zagotovili enake konkurenčne pogoje; ker skupna ribiška politika tudi določa, da mora biti EU vključena v mednarodno sodelovanje na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih spoznanj ter v boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;

B. ker je v petem razdelku (ribištvo) drugega dela sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom[2] priznan pomen ohranjanja in trajnostnega upravljanja morskih bioloških virov in ekosistemov na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih mnenj ter pomen spodbujanja odgovornih in trajnostnih ribolovnih in akvakulturnih dejavnosti, dobrega upravljanja ribištva in vloga trgovine pri doseganju vseh teh ciljev;

C. ker je izstop Združenega kraljestva iz EU močno vplival na ribiško floto EU, saj je zaradi tega prišlo do izgube kvot, umika plovil iz obratovanja in motenj v že dolgo uveljavljenih komercialnih podjetjih in trgovini;

D. ker je bila rezerva za prilagoditev na brexit[3] (v nadaljnjem besedilu: rezerva) vzpostavljena kot podpora za ublažitev negativnih posledic, ki so zaradi izstopa združenega kraljestva nastale v državah članicah, regijah in sektorjih, zato da bi bilo mogoče omiliti s tem povezane vplive na ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo; ker bo imel prenos deležev kvot z EU na Združeno kraljestvo v prehodnem obdobju, dogovorjenem v sporazumu o trgovini in sodelovanju, resne negativne gospodarske posledice za ribiče EU;

E. ker bo Specializirani odbor za ribištvo pripravil večletne strategije za ohranjanje in upravljanje kot podlago za določitev celotnih dovoljenih ulovov in drugih upravljavskih ukrepov, tudi za staleže brez kvot, ter določil zbiranje znanstvenih podatkov za upravljanje ribištva ter izmenjavo teh podatkov z znanstvenimi organi, da bodo lahko nudili čim boljše znanstveno mnenje;

F. ker protokol o dostopu do vode, ki je priložen sporazumu o trgovini in sodelovanju kot Priloga 38, določa prilagoditveno obdobje od 1. januarja 2021 do 30. junija 2026, v katerem bosta pogodbenici plovilom druge pogodbenice dovolili neomejen dostop do svojih voda za ribolov vrst, navedenih v protokolu; ker se bosta EU in Združeno

[1] Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES (UL L 354, 28.12.2013, str. 22).
[2] Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani.
[3] Uredba (EU) 2021/1755 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2021 o vzpostavitvi rezerve za prilagoditev na brexit (UL L 357, 8.10.2021, str. 1).

kraljestvo po tem datumu o vzajemnem dostopu do voda in ribolovnih virov pogajala vsako leto; poudarja, da je potrebna jasnost glede obdobja po prehodu, da bi ohranili naložbe v tem sektorju;

G. ker se do 30. junija 2026 uporabljajo tudi določbe sporazuma, povezane z energijo; ker pa jih lahko pridružitveni svet podaljša do 31. marca 2027 in nato vsako leto;

H. ker sporazum o trgovini in sodelovanju postopoma krči delež ribolovnih možnosti za floto EU v vodah Združenega kraljestva in ga bo do leta 2026 zmanjšal za 25 %, kar bo vplivalo na vse segmente flote EU, vključno z malim ribolovom;

1. poudarja, da še niso znani vsi vplivi izstopa Združenega kraljestva iz EU, nenazadnje zato, ker se sporazum o trgovini in sodelovanju v zvezi z ribištvom še ne izvaja v celoti, to se bo zgodilo šele po koncu prehodnega obdobja 30. junija 2026; poudarja pomen doslednega izvajanja sporazuma, saj se odpirajo nova in nova vprašanja; se strinja s poročilom Komisije o izvajanju, da še vedno obstajajo nekateri izzivi, kot sta izvajanje ureditev za trgovanje z električno energijo ter celovito in pravilno izvajanje določb o ribištvu;

2. poziva Komisijo, naj sprejme vse potrebne ukrepe, da se bo vzajemni dostop do voda in ribolovnih virov ohranil tudi po 30. juniju 2026 in da se kvote ribičev EU ne bodo še dodatno zmanjševale; poziva, naj se izmenjava ribolovnih kvot med pogodbenicama racionalizira, tako da bo za sektor obvladljiva; poziva Komisijo, naj ohrani odprte pogajalske poti z Združenim kraljestvom, da bi poiskali stabilne in trajne rešitve, ki bodo koristile obema pogodbenima stranema, ter da bi zagotovili stabilne in predvidljive pogoje za ribiče in ves ribiški sektor in da bo zajeto tudi obdobje po letu 2026; želi opozoriti, da se obdobje veljavnosti določb sporazuma o trgovini in sodelovanju, ki se nanašajo na energijo in na vzajemni dostop do voda in ribolovnih virov, prekrivajo, ter s tem na implicitno povezavo med tema področjema v sporazumu o trgovini in sodelovanju;

3. je seznanjen z edinstvenim položajem Irske zaradi njene meje s Severno Irsko, sporazuma o sosedstvu za vzajemni dostop do cone od nič do šest navtičnih milj in z njeno zgodovinsko odvisnostjo od vzajemnega dostopa do voda Združenega kraljestva;

4. ima precejšnje pomisleke, ker klavzula o pregledu (člen 510) v petem razdelku (ribištvo) drugega dela sporazuma o trgovini in sodelovanju, ki se bo začela uporabljati štiri leta po koncu prilagoditvenega obdobja, ustvarja negotovost; poziva Komisijo, naj hitro, vztrajno in pregledno izvaja pogajanja o večletnem sporazumu za obdobje po letu 2026, pri tem pa upošteva stabilnost in gospodarsko vzdržnost sektorja; poudarja, da mora biti ta sporazum povezan s splošnim pregledom sporazuma o trgovini in sodelovanju ter ne sme dopuščati, da bi EU pri skupnih kvotah utrpela še nadaljnje izgube; glede tega poudarja, da je pomembno obdržati medsebojno povezanost vseh vidikov sporazuma o trgovini in sodelovanju, zlasti povezavo dostopa Združenega kraljestva do enotnega trga z ribiškimi določbami sporazuma o trgovini in sodelovanju;

5. ponovno poudarja, da je treba vzajemni in trajni dostop do voda in ribolovnih virov razumeti kot osrednji del odnosov med EU in Združenim kraljestvom, zato ga je treba obravnavati v povezavi s številnimi vprašanji, povezanimi s trgovino in dostopom do enotnega trga; želi opozoriti Komisijo, da je bistveno zagotoviti, da se bo sporazum o

trgovini in sodelovanju od leta 2026 po prehodnem obdobju uporabljal na stabilen in trajnosten način;

6. opozarja, da bi EU lahko, če bi se Združeno kraljestvo ob koncu prilagoditvenega obdobja odločilo omejiti dostop ribiških plovil EU do britanskih voda, sprejela ukrepe za zaščito svojih interesov; želi spomniti, da ti ukrepi že v sporazumu o trgovini in sodelovanju vključujejo ponovno uvedbo tarif ali kvot za uvoz rib iz Združenega kraljestva in prekinitev drugih delov sporazuma, če bi prišlo do tveganja resnih gospodarskih ali socialnih težav za ribiške skupnosti EU; ob tem poudarja, da bi morala EU razmisliti o povezavi drugih posebnih delov sporazuma o trgovini in sodelovanju, kot je dostop Združenega kraljestva do evropskega trga električne energije, pa tudi drugih ustreznih sektorjev iz sporazuma, z dostopom EU do britanskih voda in ribolovnih virov;

7. poudarja, da bi bilo treba uporabiti vse ustrezne pravne instrumente iz sporazuma o trgovini in sodelovanju, vključno s tistimi, ki se nanašajo na dostop do trga, pa tudi vse izravnalne ukrepe in ukrepe za odzivanje ter mehanizme za reševanje sporov, zato da se bo sporazum o trgovini in sodelovanju v celoti izvajal;

8. poziva Komisijo, naj državam članicam pomaga, da bodo čim hitreje začele uporabljati sredstva iz rezerve, da bi čim bolj spodbudile in podprle ribiški sektor in prizadete obalne skupnosti ter nadomestile izgube vseh flot, tudi flot malega ribolova; vztraja, da bi bilo treba rezervo uporabiti tudi za pomoč veleprodajnemu in predelovalnemu sektorju, ki ju je ta kriza močno prizadela;

9. poziva Združeno kraljestvo, naj ne sprejema diskriminirajočih enostranskih tehničnih ukrepov; ponovno poudarja, da sporazum o trgovini in sodelovanju določa, da morajo biti tehnični ukrepi sorazmerni, da morajo temeljiti na najboljšem znanstvenem mnenju, enako morajo veljati za plovila obeh pogodbenic in ju je treba o njih vnaprej obvestiti; poudarja vlogo Specializiranega odbora za ribištvo pri iskanju skupnega pristopa k tehničnim ukrepom ter pri razpravah o vseh ukrepih, o katerih bi se lahko pogodbenici medsebojno obveščali; opozarja, da mora v skladu s sporazumom o trgovini in sodelovanju vsaka pogodbenica na podlagi znanstveno preverljivih podatkov natančno utemeljiti nediskriminatornost vseh ukrepov na tem področju in zagotoviti dolgoročno okoljsko trajnostnost; ponovno poudarja, da je zelo zaželeno, da bi se Združeno kraljestvo čim bolj držalo pravil EU; poudarja, da bi se bilo treba na tem področju bolj usklajevati z EU in da bi morali obstajati ustrezni postopki za obveščanje in sodelovanje; poziva Komisijo, naj posebno pozorno spremlja, ali so ti pogoji izpolnjeni, in se odločno odzove, če bo Združeno kraljestvo ravnalo diskriminirajoče;

10. izrecno poudarja, da mora biti določitev zavarovanih morskih območij nediskriminirajoča, znanstveno utemeljena in sorazmerna; poudarja, da bi bilo treba zavarovana morska območja določiti v skladu z natančno opredeljenimi cilji ohranjanja in jih ne bi smeli uporabljati kot orodje za omejevanje tujega dostopa do voda; glede tega obžaluje, da je Združeno kraljestvo pri določanju območij z ribolovnimi omejitvami na območju Dogger Bank ravnalo po enostranskem pristopu in da namerava Združeno kraljestvo ta območja uporabiti za druge gospodarske dejavnosti;

11. nasprotuje vsem enostranskim odločitvam o ribolovnih možnostih, ki so v nasprotju z

mednarodnim pravom ali najboljšim razpoložljivim znanstvenim mnenjem ter ki ogrožajo verodostojnost mednarodnih sporazumov in trajnostnost izkoriščanja skupnih virov; poziva Komisijo, naj sprejme vse potrebne in sorazmerne ukrepe za rešitev sporov z mednarodnimi partnerji in naj zagotovi spoštovanje mednarodnih obveznosti;

12. opozarja, da je izstop Združenega kraljestva iz EU spremenil odnose med državami v severnem Atlantiku; meni, da se brexit ne bi smel uporabljati za manipuliranje z razdelitvijo kvot v sporazumih s severnimi državami; vztraja, da je treba spoštovati zgodovinsko porazdelitev ribolovnih možnosti, ki je vedno določena na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih podatkov in mnenj; poziva Komisijo, naj z ustreznimi partnerji v severovzhodnem Atlantiku poišče stabilne in dolgoročne ureditve za upravljanje ribištva;

13. ima pomisleke zaradi izdajanja dovoljenj plovilom EU; ugotavlja, da so bila zaradi zamud pri izdaji ali zaradi zavrnitve dovoljenj za gospodarski ribolov najbolj prizadeta plovila, krajša od 12 metrov, saj mnoga v celotnem referenčnem obdobju niso bila opremljena s sistemom za spremljanje plovila; obžaluje, da v sporazum o trgovini in sodelovanju niso bila upoštevana veljavna pravila o sistemih za spremljanje plovil v skladu z uredbami EU, ki so Združeno kraljestvo zavezovale že pred izstopom iz EU; poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva za dogovor o nerešenih vprašanjih v zvezi z izdajo dovoljenj, vključno z ravnjo dostopa za ribiška plovila z dovoljenjem v vodah Združenega kraljestva in kronskih odvisnih ozemelj, ter naj z Združenim kraljestvom družno razvije prihodnji sistem dovoljenj, ki bo v praksi res deloval;

14. ugotavlja, da vprašanja v zvezi z izdajanjem dovoljenj plovilom EU močno vplivajo na male ribiče, zlasti tiste s severa Francije in Normandije, saj tem plovilom ni mogoče spremeniti ribolovnih območij;

15. poziva obe pogodbeni strani sporazuma o trgovini in sodelovanju, naj prizadevanja za spodbujanje trajnostnega ribolova in dobrega upravljanja ribištva na mednarodni ravni podkrepita s spodbujanjem ustanavljanja regionalnih organizacij za upravljanje ribištva; zlasti poziva Komisijo, naj sodeluje z britanskimi oblastmi in drugimi udeleženimi stranmi pri ustanavljanju regionalne organizacije za upravljanje ribištva v južnem Atlantiku;

16. ima pomisleke zaradi učinka premika ribolovnega napora po izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju, zlasti v Rokavskem prelivu; poziva Komisijo, naj predlaga regionalni načrt upravljanja za Rokavski preliv in Severno morje, da bi ublažili te posledice in preprečili prelov;

17. poziva Komisijo in Svet, naj zagotovita, da se bodo pri vseh odločitvah, sprejetih v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju, spoštovale pristojnosti različnih institucij in upoštevali ustrezni zakonodajni postopki, zlasti pri tistih, ki vključujejo tehnične ukrepe;

18. pozdravlja, da tako EU kot Združeno kraljestvo sodelujeta v akcijskem zavezništvu za nezakoniti, neprijavljeni in neregulirani ribolov, ki je bilo ustanovljeno junija 2022 za spodbujanje ambicij in ukrepov v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu na mednarodni ravni;

19. opozarja, da sporazum o trgovini in sodelovanju pogodbenima stranema omogoča posvetovanje s civilno družbo; zato poziva k dejavnemu sodelovanju predstavnikov ribiškega sektorja, regionalnih oblasti, obalnih skupnosti in drugih deležnikov pri spremljanju in izvajanju sporazuma; poziva Komisijo, naj zato podpre ustanovitev notranje svetovalne skupine za ribištvo brez poseganja v že obstoječe svetovalne svete;

20. ponovno poziva Komisijo, naj prevzame vlogo zastopnice EU v odnosih z državami, ki niso članice EU, da bi lahko predlagala okrepljene modele participativnega upravljanja in soupravljanja v čezmejnih primerih s temi državami;

21. poudarja, da je treba zagotoviti, da bo delo Specializiranega odbora za ribištvo pregledno in da se bo Parlament redno obveščalo o njegovem delu in sprejetih odločitvah; poziva, naj bodo tehnični predstavniki Odbora za ribištvo kot opazovalci povabljeni na sestanke Specializiranega odbora za ribištvo, kar je Parlament v preteklosti že zahteval[4].

[4] Resolucija Evropskega parlamenta z dne 5. aprila 2022 o prihodnosti ribištva v Rokavskem prelivu, Severnem morju, Irskem morju in Atlantskem oceanu glede na izstop Združenega kraljestva iz EU (UL C 434, 15.11.2022, str. 2).

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Člen 58 – Postopek s skupnimi sejami odborov Datum razglasitve na zasedanju	15.12.2022
Datum sprejetja	27.6.2023
Izid končnega glasovanja	+: 25 –: 0 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Clara Aguilera, João Albuquerque, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosanna Conte, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, João Pimenta Lopes, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Peter van Dalen, Teodoros Zagorakis (Theodoros Zagorakis)
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Luke Ming Flanagan, Ska Keller, Gabriel Mato, Grace O'Sullivan, Nikos Papandreou, Raffaele Stancanelli, Annalisa Tardino
Namestniki (člen 209(7) Poslovnika), navzoči pri končnem glasovanju	Fabienne Keller

POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

25	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	Rosanna Conte, France Jamet
NI	Marc Tarabella
PPE	Maria da Graça Carvalho, Peter van Dalen, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Annie Schreijer-Pierik, Teodoros Zagorakis (Theodoros Zagorakis)
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Pierre Karleskind, Fabienne Keller
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić, Nikos Papandreou
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Ska Keller, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

0	-

1	0
The Left	João Pimenta Lopes

Uporabljeni znaki:
+ : za
- : proti
0 : vzdržani